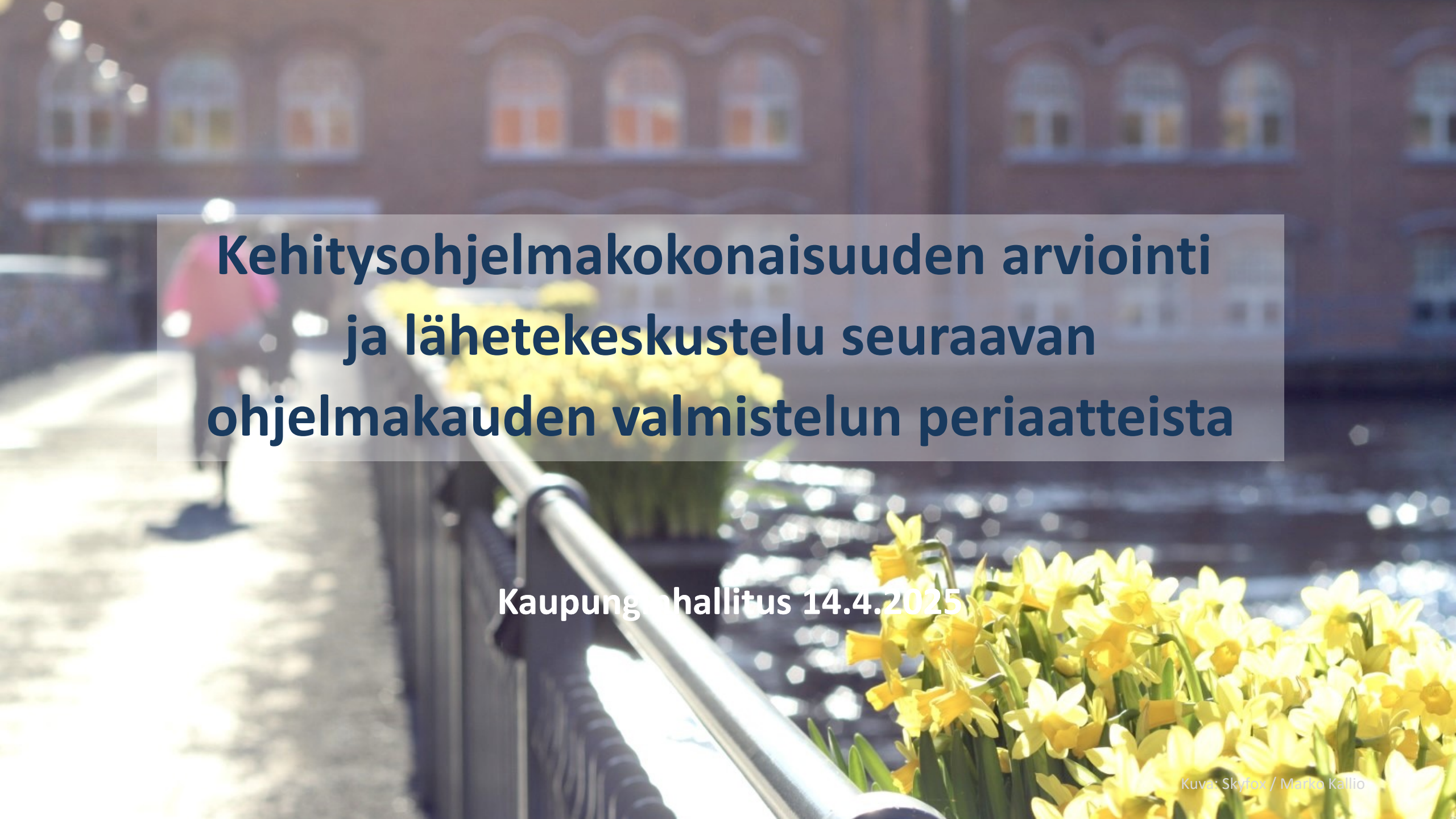

Kehitysohjelmakokonaisuuden arviointi ja lähetekeskustelu seuraavan ohjelmakauden valmistelun periaatteista

Kaupunginhallitus 14.4.2025

Kehitysohjelmakokonaisuuden arviointi ja tulevan kauden valmistelu

- Valtuustokausi on päättymässä ja on tarve arvioida kehitysohjelmakokonaisuutta 2022-2025 erityisesti kaupunginhallituksen ohjaustehtävän näkökulmasta.
- Lisäksi kaupunginhallituksen toivotaan käyvän lähete keskustelua tulevasta ohjelmakaudesta.

Nykyinen kehitysohjelmakokonaisuus ja näkymät tulevalle valtuustokaudelle

Kuva: Skyfox / Marko Kallio

Mitä ovat kehitysohjelmat?

- **Kehitysohjelmat ovat keskeinen väline kaupungin merkittävien strategisten muutosten toteuttamiseen.** Ne ovat laajoja, pääsääntöisesti kahta tai kolmea palvelualueetta yhdistäviä kokonaisuuksia, joihin liittyy merkittäviä taloudellisia panostuksia ja laajaa yhteistyötä sidosryhmien kanssa.
- Ohjelmat ovat ajallisesti rajattuja. Ne asetetaan lähtökohtaisesti valtuustokaudeksi, mutta niiden resursoinnista päätetään vuosittain.
 - Kehitysohjelmien hyväksymisestä ja niiden toteutuksen ohjauksesta vastaa kaupunginhallitus.
 - Kaupunginvaltuusto päättää kehitysohjelmien resursoinnista talousarvion hyväksymisen yhteydessä.
- Kehitysohjelmia toteutetaan kaupungin ohjelmajohtamisen mallin mukaisesti. Lähtökohtana on, että kehitysohjelman avulla **saavutetaan hyötyjä verrattuna siihen, että projektit ja toimenpiteet toteutettaisiin erillisinä.**
- Parhaimmillaan ohjelmajohtaminen tarjoaa systemaattisen tavan johtaa laajaa, strategista muutosta, mutta sen hyödyntäminen **ei ole itseisarvo.** Jos tavoiteltava muutos ei ole selkeästi määritelty ja rajattu, saattaa kehitysohjelma olla hallinnollisesti raskas työkalu.

Erilaisia kehitysohjelmia

- Kehitysohjelmainstrumenttia on kaupungilla hyödynnetty hyvin laajasti eri tyyppisiin kehittämiskokonaisuuksiin
- Kehitysohjelmat voidaan karkeasti luokitella kolmeen eri ohjelmatyyppiin
 - **Kaupunkikehitysohjelmat** ovat laajoja kaupunkikehittämisen kokonaisuuksia, joiden päämääränä voi olla esimerkiksi jonkin kaupunginosan tai alueen kokonaisvaltainen kehittäminen.
 - **Operatiiviset kokeilu- ja kehittämisohjelmat**, joissa tähdätään pysyvään toimintatapojen sekä prosessien uudistamiseen kokeilu- ja pilottiprojektien avulla.
 - **Koordinoivat ohjelmat** syntyvät tyypillisesti tarpeesta koordinoida jo käynnissä tai suunnitteilla olevia projekteja ja toimenpiteitä, jotka liittyvät jonkin laajemman strategisen tavoitteen toteuttamiseen.

Kehitysohjelmakokonaisuus 2022-2025

Kaupunkikehitysohjelmat:

- Viiden tähden keskusta
- Hiedanranta

Muut kehitysohjelmat

- Tampere Junior (päättynyt v. 2023 lopussa)
- Elämystalous (päättyy v. 2025 lopussa)
- Hiilineutraaleja tekoja (päättyy v. 2025 lopussa)
- Älykaupunki kaupunkilaisille (päättyy v. 2025 lopussa)
- Hyvinvointi (käynnistynyt v. 2024 alussa)
- Tampere Welcoming City (käynnistynyt v. 2024 alussa)

Strategia ja nykyinen kehitysohjelmakokonaisuus

Strategian painopiste	5 tähden keskusta	Hiedanranta	Elämys-talous	Älykaupunki kaupunkilaisille	Hiilineutraaleja tekoja	Tampere Welcoming City	Hyvinvointi
Yhdenvertaiset yksilöt							
Tekevät yhteisöt							
Hiilineutraaleja tekoja							
Tulevaisuuden edelläkävijyyttä							
Organisaation uudistumiskyky							

Ohjelmien talous 2022-2025

Käyttötalous, toimintakate (1 000 euroa)	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025*	Yhteensä
Viiden tähden keskusta -kehitysohjelma	-4 197	-3 782	-1 321	-1 933	-11 232
Hiedanranta-kehitysohjelma	-416	-1 259	-160	-1 595	-3 430
Elämystalouden kehitysohjelma	-784	-802	-637	-657	-2 880
Älykaupunki kaupunkilaisille -kehitysohjelma	-1 036	-1 341	-1 269	-1 308	-4 954
Hiilineutraaleja tekoja -kehitysohjelma	-192	-444	-505	-500	-1 641
Welcoming City -kehitysohjelma	-	-	-313	-516	-829
Hyvinvoinnin kehitysohjelma	-	-	-378	-500	-878
Tampere Junior -kehitysohjelma	-573	-756	-	-	-1 329
Yhteensä	-7 198	-8 383	-4 582	-7 009	-27 173

Nettoinvestoinnit (1 000 euroa)	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025*	Yhteensä
Viiden tähden keskusta -kehitysohjelma	-6 047	-4 444	-5 412	-32 635	-48 538
Hiedanranta-kehitysohjelma	-15 153	-2 001	-3 821	-10 800	-31 775
Yhteensä	-21 200	-6 445	-9 233	-43 435	-80 314

* Muutettu TA, sis. KV 17.2.2025 muutokset

Ohjelmien ulkoinen rahoitus

- Ulkoisella rahoituksella toteutettavilla projekteilla on ollut keskeinen rooli kehitysohjelmien tavoitteiden edistämisessä.
- Ohjelmien puitteissa toteutetut projektit ovat saaneet valtuustokauden aikana ulkoista rahoitusta yhteensä n. 6,8 miljoonaa euroa.
- Kaupungin omarahoitusosuus projekteissa on ollut n. 4,8 miljoonaa euroa, josta Operaatio Pirkanmaan osuus 1,9 miljoonaa.

Kehitysohjelmakokonaisuus 2025-2029 - jatkaviksi esitetyt ohjelmat

- Viiden tähden keskusta
- Hiedanranta
- Hyvinvointi (käynnistynyt v. 2024 alussa)
- Tampere Welcoming City (käynnistynyt v. 2024 alussa)

Näkökulmia ohjelmakokonaisuuden kehittämiseen

Strategiayksikkö toteutti valtuustokauden alussa kaupungin **nykyisen kehitysohjelmakokonaisuuden arvioinnin**. Arvioinnissa tarkasteltiin ohjelmakokonaisuutta strategian toteuttamisen näkökulmasta ja esitettiin **kehittämiskohteita ja suosituksia**:

- 1. Ohjelmiksi tulisi valita vain sellaisia strategisia kärkiteemoja, jotka vaativat erityistä panostusta strategiakaudella**
 - Ohjelmien tulisi olla määräaikaista ja ohjelmilla tulee olla selkeä aikaan sidottu strategisen tason tavoite.
- 2. Ohjelmien suunnitteluprosessin tulisi kytkeytyä tiiviimmin strategiaproessiin**
 - Ohjelmien vaillinaisen suunnittelu ja tavoitteenasettelu keskeinen puute. Suunnittelun tulisi kytkeytyä paremmin strategiaproessiin ja suunnitteluvaiheessa tulisi käydä perusteellisempi keskustelu ohjelma-aiheista
- 3. Kehitysohjelmien määrää tulisi vähentää ja ohjelmien johtamisen ja ohjauksen rakenteita vahvistaa**
 - Ohjausryhmien roolia tulisi jatkossa vahvistaa ja samalla kh:n sekä lautakuntien rooleja osana ohjausta selkeyttää.

Näkökulmia ohjelmakokonaisuuden kehittämiseen

Päätyvällä valtuustokaudella toteutetut uudistukset:

- Ohjelmat on asetettu lähtökohtaisesti valtuustokaudeksi
 - Hyvinvoinnin kehitysohjelma ja Tampere Welcoming City kuitenkin käynnistetty kesken valtuustokauden
- Ohjelmien strategiakytköstä on vahvistettu
 - Ohjelmien tavoitteet on johdettu strategiasta ja ne toteuttavat tasapainoisesti strategian painopisteitä
- Vuoden 2024 talousarviosta alkaen kaupunkikehitysohjelmat (Keskusta & Hiedanranta) on erotettu muista kehitysohjelmista omaksi kokonaisuudekseen.
 - Kaupunkikehitysohjelmilla on pidempi, valtuustokausia ylittävä elinkaari, ne sisältävät merkittäviä investointeja ja yhtiöillä on merkittävä rooli hyötyjen saavuttamisessa

Kehitysohjelmakauden 2022-2025 arviointi

Kuva: Skyfox / Marko Kallio

Ohjelmakokonaisuuden arviointi - keskusteltavaksi

- Ovatko ohjelmat edistäneet valtuustokaudella tärkeimpiä strategisia teemoja?
- Onko ohjelmakokonaisuudella saavutettu riittävästi hyötyjä suhteessa taloudellisiin panostuksiin?
- Onko ohjelmakokonaisuus ollut sopivan laajuinen / onko ohjelmia oikea määrä
- Miten ohjelmakokonaisuuden ohjaus on toiminut kaupunginhallituksen näkökulmasta?

Lähetekeskustelu tulevan valtuustokauden ohjelmakokonaisuuden valmistelusta

Kuva: Skyfox / Marko Kallio

Lähetekeskustelu tulevasta ohjelmakaudesta

- Miten laaja kehitysohjelmakokonaisuus on mahdollista toteuttaa valtuustokaudella 2025-2029 talouden tasapainotus huomioiden?
- Miten jatkossa varmistetaan, että ohjelmista saadaan riittävästi hyötyjä suhteessa taloudellisiin panostuksiin?
- Miten kaupunginhallituksen ohjausroolia voitaisiin vahvistaa?

KIITOS!

Kuva: Skyfox / Marko Kallio